

פקודות המטה הארצי			פקודות משטרת ישראל של המפקח הכללי
מספר: 12.03.03	תת-פרק: הטיפול בכלואים	פרק: סיור ומבצעים	
שם פקודת המטה הארצי: העברת כלואים ואבטחתם מחוץ לתא מעצר וכותלי בית המעצר			תאריך פרסום: 02/12/2018
			תאריך תחילה: 02/12/2018
			תאריך ביטול:
			נוסח: 3

12.03.03 העברת כלואים ואבטחתם מחוץ לתא מעצר וכותלי בית המעצר

תוכן עניינים

1. הגדרות
2. כללי
3. העברת כלוא
4. אבטחת כלוא בעת העברתו שלא ע"י שרות בתי הסוהר
5. אבטחת כלוא בבית המשפט שלא על ידי שרות בתי הסוהר
6. אבטחת כלוא במהלך חקירה
7. בריחת כלוא
8. ביטול פקודת מטא"ר

12.03.03 - העברת כלואים ואבטחתם, מחוץ לתא מעצר וכותלי בית המעצר

1. הגדרות

בפקודה זו יהיו למונחים הבאים הפירושים שלצדם :

- א. **עצור** - אדם הכלוא על פי צו מעצר או אדם שנעצר ללא צו מעצר ;
- ב. **אסיר** - אדם שהוטל עליו מאסר פלילי או מאסר אזרחי, כהגדרתם בסעיף 47 (ד) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 ;
- ג. **כלוא** - עצור שקיימת לגביו אסמכתה לכליאה או אסיר כלוא ;
- ד. **מקום מעצר** – מקום המיועד להחזקת עצורים ואשר נמצא במחוז, במרחב, בתחנה או בנקודת משטרה, ואשר הכריז עליו השר לביטחון הפנים כמקום מעצר על פי תקנות סדר הדין הפלילי(סמכויות אכיפה- מעצרים) (תנאי החזקה במעצר)התשנ"ז-1977 ;
- ה. **קצין מוסמך** - גורם המורשה לאשר הוצאת כלוא ממקום המעצר כמפורט להלן :
- (1) הממונה על החקירה ;
- (2) הממונה על היחידה שכלוא בה העצור או מי שהוסמך על ידו ;
- (3) רופא משטרה ;
- (4) קצין מודיעין או הקצין הממונה עליו אם הכלוא אינו בהליך חקירתי, אם הינו עצור עד תום ההליכים או אסיר ;
- ז. **קטין** - מי שטרם מלאו לו 18 שנים, לרבות בגיר שביום הגשת כתב האישום נגדו, טרם מלאו לו 18 שנה ;
- ח. **כלאי תורן** - מי שנקבע כתורן לצורך קבלת כלואים וטיפול בהם למשך פרק זמן מסוים והוא אחד מאלה :
- (1) תורן או זקיף של מקום מעצר ;
- (2) תורן של תחנת משטרה או של נקודת משטרה ;
- (3) סמל משמרת ;
- ט. **חוליית ליווי** - צוות שוטרים שמונה להעביר כלוא מיחידת משטרה אחת לאחרת או לבית משפט או למקום קבלת טיפול רפואי או לרשות שירות בתי הסוהר ;
- י. **מפקד חוליית ליווי** - כל איש משטרה שמונה אחראי להעברת כלוא ;
- יא. **רכב ליווי** - רכב שייעודו העברת כלואים ;
- יב. **כלוא טעון הגנה** - עצור או אסיר שיש להגן עליו מפני פגיעה בידי גורם המצוי מחוץ לכותלי מקום המעצר או בתוך מקום המעצר או שיש חשש שעלול להזיק לעצמו והוא נמנה עם אלה : חולי נפש, הקהילה הלהט"בית, עברייני מין וכל מי ששירות בתי הסוהר או משטרת ישראל הכריזו עליו שהוא טעון הגנה ;

2. כללי

פקודת מטא"ר זו מסדירה את סוגיית העברת הכלואים ואבטחתם שהיא באחריות שב"ס. יחד עם זאת ישנם מצבים בהם העצור עדיין באחריות המשטרה מסיבות שונות ולכן נדרש לחדד כללים לגבי המותר והאסור בטיפול בו.

3. העברת כלוא

א. כללים להוצאת כלוא ממקום מעצר

- 1) לא יוצא כלוא ממקום מעצר אלא למטרות אלה: העברה מיחידה ליחידה, חקירה, הבאה בפני שופט, טיפול רפואי, פעילות מודיעין ושחרור כחוק.
- 2) אין להוציא כלוא ממקום מעצר אלא באישור הקצין המוסמך, לפי העניין.
- 3) בעת הוצאת כלוא ובעת החזרת כלוא יש לבצע חיפוש על גופו ובכליו.
- 4) אין להוציא כלוא ממקום מעצר בין השעות 18:00 ל-07:30 בבוקר שלמחרת אלא בנסיבות מיוחדות ובאישור הקצין המוסמך.
- 5) הכלאי התורן יתעד כל הוצאה של כלוא ממקום המעצר וכל החזרה של כלוא למקום המעצר במערכת המחשוב המיועדת לכך.
- 6) כל תנועת כלוא מחוץ לתא המעצר או בית המעצר תהיה כשהכלוא אזוק על פי כללי הכבילה הקבועים בנוהלי אגף השיטור.

ב. העברת כלוא מיחידה ליחידה

- 1) נדרש כלוא ליחידת משטרה, תשלח היחידה, באמצעות מפקד חוליית הליווי, את הטופס - "אסמכתא לקבלת כלואים/אסירים" הנושא את חותמת היחידה והחתום בידי קצין, למפקד היחידה או למפקד מקום המעצר. אין הוראות סעיף זה חלות על ליווי כלואים, שמבצע שירות בתי הסוהר.
- 3) מפקד חוליית ליווי הבא לבית מעצר לקבל לרשותו כלוא יברר עם מפקד מקום המעצר אם אין הכלוא דרוש ליחידה אחרת או עומדות כנגדו פקודות נוספות.
- 4) התברר כי הכלוא דרוש ליחידה אחרת, ידווח על כך מפקד חוליית הליווי למפקדו מיד עם שובו ליחידתו עם הכלוא.
- 5) מפקד יחידה המקבל לרשותו כלוא הדרוש ליחידה אחרת יודיע מיד לאותה יחידה שהכלוא נמצא ברשותו ויציין את מקום המעצר ואת פרק הזמן המשוער שהוא מתכוון להחזיק בכלוא.
- 6) כלאי תורן המעביר כלוא לאחריות מפקד חוליית הליווי, לשם העברתו לבית סוהר או לבית מעצר או לשם החזרתו משם, יפעל כלהלן:
(א) יודא שכל האסמכתאות החוקיות תקפות.
(ב) יודא שתאריך היום הראשון למעצרו של הכלוא מצוין בצו המעצר אם נעצר על פי צו או בפקודת המאסר אם נאסר על פי פקודה או באסמכתא לכליאה אם נעצר על פי אסמכתא לכליאה, בהתאם לעניין.
(ג) ימסור למפקד חוליית הליווי את מסמכי הכליאה הנוגעים לכלוא.

ד) יתעד את דבר מסירת המסמכים בטופס המיועד לכך.

7) מפקד חוליית הליווי יאשר בחתימתו בטופס המיועד לכך את קבלת המסמכים, שעליו למסור לבית הסוהר או לבית המעצר, שהכלוא מועבר אליו.

8) בעת העברת כלוא מיחידה ליחידה, אין למסור לידי את המזומנים והחפצים, שהופקדו בקופת היחידה. הפיקדון יימסר לידי מפקד חוליית הליווי והוא יהיה אחראי להעברתו ליחידה אליה מועבר הכלוא.

ג. **העברת כלוא לבית משפט** שלא על ידי שרות בתי הסוהר

1) באחריות היחידה שטיפלה בתיק הפלילי שבגיניו הובא הכלוא למשפט להעביר את הכלוא לבית המשפט.

2) נמצא הכלוא ביחידה אחרת, תהיה היחידה, שלה דרוש הכלוא, אחראית להוצאתו מתחומי היחידה האחרת ולהעברתו לבימ"ש.

3) נעצר אדם על פי צו הבאה, באחריות היחידה שבאזור בימ"ש, להביאו מהיחידה בה נעצר.

ד. **העברת כלוא למוסד רפואי** שלא על ידי שרות בתי הסוהר

יחידת המשטרה, שבה נמצא כלוא הזקוק לטיפול רפואי, כמתווה בפקודת המטא"ר 12.03.02 - "הטיפול בכלואים הזקוקים לשירות רפואי", היא שתעבירו למוסד רפואי, לרבות בית חולים לחולי נפש.

ה. **העברת אסיר מיחידת משטרה לבית סוהר**

יחידת משטרה, שבאחריותה מצוי כלוא, שיש להעבירו לשירות בתי הסוהר, תדווח לשב"ס על כל אירוע חריג הקשור בכלוא זה, כגון ניסיון התאבדות או בריחה, וכן תדווח על כלוא שהוא טעון הגנה ועל הסיבות לכך, וכן על כלוא הנוזק לטיפול רפואי, על פי קביעת רופא משטרה.

ו. **העברת כלוא קטין**

העברת כלוא קטין ואבטחתו תבוצע כהעברת כלוא בגיר ובסייגים המצוינים בפקודת המטא"ר 14.01.05 – "חקירת קטין".

4. **אבטחת כלוא בעת העברתו שלא על ידי שרות בתי הסוהר**

א. **הנחיות כלליות**

1) מפקד חוליית ליווי או כל בעל תפקיד אחר שקיבל לרשותו כלוא אחראי לו במשך כל עת שהותו מחוץ לכותלי מקום המעצר, שממנו הוצא.

2) האחראי לשליחת חוליית הליווי יתדרך את אנשי החוליה בדבר אופיו של הכלוא והעבירה המיוחסת לו.

3) שוטרי חוליית הליווי יצוידו באקדחים אישיים, בגז מדמיע ובציוד אחר, על פי קביעת מפקד היחידה השולחת את חוליית הליווי.

4) שוטרי חוליית הליווי ינקטו אמצעי זהירות נוספים למניעת בריחת הכלוא במהלך הליווי, על פי קביעת מפקד החוליה.

5) יחידת המשטרה שאחראית להעברת כלוא ואין באפשרותה לספק את כוח האדם והאמצעים לאבטחת מסע הליווי תפנה למטה הממונה עליה לפתרון הבעיה.

6) אנשי חוליית הליווי לא יאפשרו לכלוא לקיים קשר עם מי שלא נמצא באותו מסע ליווי.

7) בעת ההגעה ליעד, כגון בית משפט או בית חולים, אין להשאיר את הכלוא ללא השגחה. איש חוליית הליווי יבדוק את אמצעי ההגנה המצויים במקום לרבות אלה שבחדר השירותים. מצא איש חוליית הליווי ליקוי כלשהו באמצעי ההגנה, כגון חלון בלתי מסורג, יוגבר הפיקוח על הכלוא.

ב. הרכב חוליות הליווי

1) בעת העברת כלואים, תלווה אותם חוליית שמספר שוטריה גדול באחד ממספר הכלואים. שלושה כלואים ומעלה ילוו בידי ארבעה שוטרים לפחות. נהג הרכב כלול במניין המלווים.

2) בעת העברת כלואים מסוכנים, תלווה אותם חוליית ליווי שמספר שוטריה עולה על מספר הכלואים, כפי שיקבע מפקד היחידה או מפקד חוליית הליווי.

3) בעת העברת כלואה, תצורף שוטרת לחוליית הליווי. יחידה שאין בה שוטרת, תפנה למטה הממונה לפתרון הבעיה.

ג. הסעת כלוא

1) יש להסיע כלוא ברכב ליווי. אם אין בנמצא רכב ליווי, יוסע הכלוא ברכב משטרה אחר, תוך נקיטת אמצעי האבטחה המתחייבים מהסעה ברכב שאינו רכב ליווי.

2) כלוא מסוכן יוסע ברכב ליווי בלבד.

3) ברכב ליווי ישבו המלווים בתא המיועד לכך הנמצא מאחורי התא המיועד לכלוא. בעת הסעת כלוא ברכב שלא יועד לכך, ישבו המלווים במושב האחורי לצד הכלוא.

4) ברכב ליווי אין להסיע איש פרט לכלואים ולאנשי חוליית הליווי.

5) כלוא יוסע בכבישים ראשיים בלבד. הסעת כלוא בכבישים צדדיים מחייבת תיאום וליווי מיוחדים.

6) יש לשנות, מדי פעם, את מסלולי הנסיעה ולוחות הזמנים בנסיעות קבועות ושגרתיות, כגון בהסעת כלואים לבית משפט.

7) הפרדת כלואים

א) יש להימנע, ככל האפשר, מהסעת כלוא מסוכן עם כלוא שאינו מסוכן. יש לנקוט אמצעים למניעת פגיעה בכלוא שאינו מסוכן בעת הוצאת הכלוא המסוכן מבית המעצר ובעת הכנסתו אליו.

ב) אין להסיע כלוא בגיר עם כלוא קטין.

ג) אין להסיע כלואה עם כלוא.

ד) יש להימנע, ככל האפשר, מהסעת כלוא טעון הגנה עם כלואים אחרים, תוך נקיטת אמצעים למניעת פגיעה בטעון ההגנה בעת הוצאתו מבית המעצר ובעת הכנסתו אליו.

8) אבטחת הרכב

א) בכל חניה יוודא נהג רכב הליווי שהרכב נעול ויסגור את החלונות והדלתות.

ב) לפני כל העלאה או הורדה של כלוא תבצע חוליית הליווי חיפוש ברכב. ביצוע החיפוש יתועד.

5. אבטחת כלוא בבית המשפט שלא על ידי שרות בתי הסוהר

- א. תאי המעצר בבית המשפט יהיו נעולים בכל עת.
- ב. אנשי חוליית הליווי יבדקו את תאי המעצר ואת סביבתם החיצונית הקרובה לפני הכנסת הכלואים.
- ג. **כבילת כלוא באולם בית המשפט**
- 1) אין לכבול כלוא בעת שהותו באולם בית המשפט.
- 2) במקרים מיוחדים, כשקיים חשש שהכלוא יברח או יתפרע או כשהכלוא חשוד או נמצא אשם בביצוע פשע חמור, יש לפנות לשופט ולבקש את רשותו להשאיר את הכלוא כבול בעת שהותו באולם בית המשפט.
- 3) אם הורה השופט לשחרר הכלוא מאזיקים, יש לבצע מיד את הוראת השופט תוך נקיטת אמצעי זהירות, כמתחייב מן המצב.
- ד. החליט בית משפט על שחרור כלוא או על זיכוי נאשם ואין עילה חוקית אחרת להחזיקו במעצר, ישוחרר הכלוא מכבליו לאלתר.

6. אבטחת כלוא במהלך חקירה

- א. במהלך חקירה אין להשאיר כלוא שנחשד או נשפט על ביצוע עבירה לבד בחדר, במסדרון או בכל מקום אחר, למעט בתא מעצר, אלא אם דרוש הדבר לצרכי חקירה ובאישור הקצין הממונה.
- ב. בחדר בו מתנהלת החקירה, יש למנוע מהכלוא לגשת ללא רשות וללא השגחה לדלת או לחלון בלתי מסורג.
- ג. יש להרחיק מהישג ידו של הכלוא מוצגים או חפצים הנמצאים בחדר בו הוא נחקר, כדי למנוע ממנו להשמידם או להשתמש בהם לצורך פגיעה בעצמו או באחרים.
- ד. כלוא המבקש להיכנס לחדר שירותים ילווה על ידי שוטר. השוטר יוודא כי דלת חדר השירותים אינה סגורה לגמרי וכי אין באפשרות הכלוא להימלט דרך החלון.
- ה. נודע לשוטר מפי הכלוא או מפי אדם אחר או על סמך התנהגות הכלוא, כי הוא עלול לפגוע בעצמו או באחרים או לברוח, יש לפעול כדלקמן:
- 1) יש לפעול מיד לאבטחת שלומו של הכלוא ושל אחרים או לסיכול ניסיון בריחתו, כגון העברת הכלוא לתא מעצר אחר, הגברת השמירה עליו, הרחקת כל חפץ מסוכן.
- 2) החוקר ידווח מיד לקצין הממונה, לממונה על החקירה ולמפקד מתקן הכליאה, אם במשטרה ואם בשב"ס וירשום דו"ח זכרון דברים, בו יציין בין היתר, את המקור לידיעה ואת העובדה שהדיווח הועבר בעל פה לכל הגורמים דלעיל. כמו כן יוודא החוקר שהידיעה תתועד במקום המיועד לכך.
- 3) הממונה על החקירה יעדכן מיד את הממונה עליו וינקוט, לפי הצורך, פעולות נוספות לאבטחת שלום הכלוא ושלוש אחרים או לסיכול בריחתו. דבר הדיווח והפעולות שננקטו יתועדו ביומן החקירות.

7. בריחת כלוא

פעילות המשטרה במקרה של בריחת כלוא בעת היותו מחוץ לבית המעצר, תטופל כקבוע בפקודת המטא"ר 12.03.01 - "הטיפול בכלואים בתאי מעצר שבאחריות משטרת ישראל".

8. ביטול פקודת מטא"ר

פקודת המטא"ר 12.03.03 - "העברת כלואים ואבטחתם מחוץ לכותלי בית המעצר" שפורסמה ביום 29.11.2004 בטלה.